

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Jaarverslag 2018

van de
Commissie Dierenwelzijn-
ethiek en Wetgeving NBvV

v.l.n.r. Jan de Bruine en Henk van der Wal in hun stand tijdens NK VOGEL 2018

2019

Document DE &W 2019 - 03

Druk:

Bondsbureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)
Bergen op Zoom

Op de omslag het Gekraagd Roodstaartje,
een tekening van John Gould

Voorwoord

De Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de NBvV heeft zichzelf verplicht jaarlijks verslag uit te brengen van de realisatie van haar missie en de daarbij gevoerde strategie. Daarnaast zal de visie op de komende periode worden vastgesteld.

In dat kader kunnen we nu ons zevende jaarverslag aan u voorleggen.

Dit jaarverslag is niet alleen een vastlegging van de handelingen van de Commissie Dierenwelzijn- ethiek en Wetgeving, maar ook een verantwoording die vanuit de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers aan haar leden en de maatschappij wordt afgelegd omtrent de wijze waarop zij als houderijorganisatie werkt aan het waarborgen en verbeteren van het welzijn van de grote groep vogelsoorten die we in de avicultuur rekenen tot de kooi- en volièrevogels.

De samenstelling van de commissie

De commissie is samengesteld uit de NBvV- leden Jan de Bruine en Henk van der Wal.

Zij worden gefaciliteerd door Hans van der Stroom, hoofd bondsbureau NBvV en zijn medewerkers.

Operationele verantwoordelijke in 2018 was Klaas Snijder, lid van het hoofdbestuur van de NBvV.

De functionele verantwoordelijkheid ligt bij de bondsraad van de NBvV.

De themacommissie dierenethiek is samengesteld uit de NBvV- leden

Leo Quist, Henk Jansen, Peter Bredenbeek, Jan de Bruine, Henk van der Wal en Louis van Kelckhoven.

De commissie is bereikbaar op het adres van het bondsbureau.

Commissie Dierenwelzijn -ethiek en Wetgeving NBvV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.

Tel.: 0164 23 50 07, email info@nbvv.nl .

Inhoud

Voorwoord	3
Inhoud	4
Inleiding	5
Missie	6
Deelname in andere organisaties	7
Strategie	8
Intern overleg	8
Externe samenwerking	9
Het jaarlijks bestuurlijk overleg met het Ministerie LNV	10
De OWN – vogelgriep en tentoonstellingen	12
Positieflijst huis- en hobbydieren	13
Invasieve soorten	15
Kennis en informatieoverdracht	17
Cursus Surveillant NBvV	18
Zoönose Aviaire Chlamydirose	19
Wet- en regelgeving	
Aanvullingswet natuur bij de Omgevingswet	19
Hobbymatig of beroepsmatig	19
Aviaire Influenza	21
De Ornithologische Werkgroep Nederland	22
Themacommissie Dierenethiek	23
Visie	24
Publicaties in 2018	25

Inleiding

Jaarverslag van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving NBvV

Een leidraad voor het schrijven van het jaarverslag van de werkzaamheden, uitgevoerd in 2018 door de Commissie Dierenwelzijn- ethiek en Wetgeving NBvV, is de toetsing in hoeverre de vastgelegde Visie voor 2018 kon worden gerealiseerd.

Niet alle doelstellingen zijn gehaald en sommigen zullen doorgeschoven moeten worden naar 2019. De oorzaak is dat een aantal zaken meer prioriteit moesten krijgen.

Een belangrijk punt van aandacht waren de regelingen die bij de verschillende uitbraken van vogelgriep van kracht werden en in sommige gevallen het houden van een of meer tentoonstelling bemoeilijkten.

In 2018 is een vervolg gegeven aan het streven om te komen tot samenwerking met andere Nederlandse houderijorganisaties.

Het gemeenschappelijk belang om tijdens vogelgriep uitbraken tentoonstellingen te kunnen houden, heeft deze samenwerking in een stroomversnelling gebracht.

De voorbereidingen om te komen tot een landelijke cursus voor “Surveillant NBvV” konden worden afgerond. Vanaf mei 2018 is gestart met een introductiebijeenkomst in de districten. Het lesmateriaal wordt digitaal verspreid. In het najaar werden als praktijkoefeningen audits afgenomen op zowel tijdelijke tentoonstellingen als op vogelmarkten en vogelbeurzen.

In het voorjaar kon ook de instelling van een themacommissie Dierenethiek afgerond worden. Gestart werd met een onderzoek naar de zienswijze van de leden van de NBvV op het ethisch dilemma van kunstmatige inseminatie bij kooi- en volièrevogels.

Deze zienswijze is in 2018 in een rapportage aangeboden aan het hoofdbestuur van de NBvV.

Alle zaken die de aandacht van de commissie hebben gehad zullen in dit jaarverslag verder toegelicht worden.

Hun welzijn....is onze zorg

Met deze slogan is de doelstelling van de Commissie Dierenwelzijn bondig samengevat.

Waar het de aan ons als vogelliefhebbers van kooi- en volièrevogels toevertrouwde vogelsoorten betreft, is onze gezamenlijke zorg de borging van het welzijn en het voortbestaan van deze vogels.

MISSIE

De Commissie Dierenwelzijn- ethiek en Wetgeving van de NBvV is een verzamelnaam voor drie commissies en wel:

- a. Commissie uitvoering regelingen voortvloeiende uit het reglement van de NBvV ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van volière- of kooivogels;
- b. Commissie belast met de implementatie binnen het bondsbeleid van wet- en regelgeving met betrekking tot het hobbymatig houden van gezelschapsdieren.
- c. Themacommissie Dierenethiek

De werkzaamheden van de Commissie Dierenwelzijn- ethiek en Wetgeving welke in de richting van de leden van de NBvV worden ontplooid, richten zich op:

- Het bevorderen van het duurzaam houden van vogels.
- Het informeren, het geven van voorlichting en scholing aan leden van de NBvV met betrekking tot huisvesting- en verzorgingsaspecten voor volière- of kooivogels.
- Het optimaliseren van het kennisniveau van de leden van de NBvV ten aanzien van de vogelsoorten die zij houden of willen gaan houden.
- Het uitvoeren van audits op basis van het reglement "*Regels voor het houden van een vogelmarkt of vogelbeurs*". Deze audits toetsen niet alleen in hoeverre een organisator zich houdt aan de richtlijnen van de NBvV, maar geeft ook een richting aan hoe bepaalde aspecten ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van de te koop aangeboden vogels kan worden verbeterd.
- Het organiseren en begeleiden van een cursus die opleidt tot "Surveillant NBvV" , waardoor het mogelijk wordt dat de NBvV op basis van zelfregulerend handelen, toezicht houdt op de naleving van haar reglementen ten aanzien van het organiseren van tentoonstellingen en vogelmarkten.

Ten aanzien van wet- en regelgeving ontplooit de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving activiteiten die zich richten op:

1. Een inventarisatie van de actuele Nederlandse en Europese wet- en regelgeving ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van kooi- en volièrevogels;
2. Het volgen van de actualiteit rond het tot stand komen van besluiten die in relatie staan tot de Wet Dieren en de Wet natuurbescherming;
3. Het leggen van contacten met in eerste instantie Nederlandse organisaties en Vogelbonden die zich ook richten op alle aspecten rond het dierenwelzijn van vogels;

De themacommissie Dierenethiek:

De doelstelling van de themacommissie is vanuit de begrippen van de dierenethiek te komen tot adviezen op het verantwoord houden en fokken van kooi- en volièrevogels.

Geadviseerd zal worden in de richting van alle bestuurslagen van de bond en naar de leden van de bond.

Ethische dilemma's, die zich voordoen in de vogelliefhebberij die gericht zijn op het hobbymatig en duurzaam houden en of fokken van vogels zullen via rapporten aan alle belangstellenden worden voorgelegd.

Deelname in andere organisaties

De Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de NBvV werkt samen met:

De Nederlandse deelname als landenlid van de Confédération Ornithologique Mondiale C.O.M., een houderijorganisatie voor vogelliefhebbers over de gehele wereld, vertegenwoordigd in 44 landen. Een lid van de Commissie Dierenwelzijn -ethiek en Wetgeving NBvV verzorgt voor de Nederlandse organisatie de portefeuille Dierenwelzijn en Wetgeving.

De Entente Européenne is een Europese belangenorganisatie voor de houders van dieren. Namens de NBvV heeft een lid van de Commissie Dierenwelzijn –ethiek en wetgeving zitting in de :

Kommission für Tiergesundheit und Tierschutz.

In 2017 is de NBvV lid geworden van de Nederlandse Belangenvereniging van Hobbydierhouders.

De NBvH werk samen met de NWPP. De NWPP is ontstaan uit vroege AI uitbraken in 2005 en heeft ook de Kinderboerderijen en de Stichting Zeldzame Huisdieren binnen haar gelederen.

De NWPP is een overlegorgaan en bereid jaarlijks het bestuurlijk gesprek met de overheid voor.

Ornithologische Werkgroep Nederland

In 2017 is de OWN opgericht als samenwerkingsorgaan voor de Nederlandse Bond van Sierduivenliefhebbersverenigingen, NBS, de Nederlandse Postduiven Organisatie, NPO, Kleindier Liefhebbers Nederland, KLN, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, NBvV , en Confederation Ornithologique Mondiale Nederland, COM Nederland. De OWN werkt op haar beurt weer samen met de NBvH en de NWPP.

STRATEGIE

a. Het welzijn en de gezondheid van kooi- en volièrevogels.

Intern Overleg

Overleg met het hoofdbestuur van de NBvV.

Het overleg met het hoofdbestuur vond in 2018 plaats met de operationele verantwoordelijke voor de commissie Dierenwelzijn -ethiek en Wetgeving.

Dit overleg vindt plaats tijdens de bijeenkomsten van de commissie.

De agenda wordt bepaald door actuele zaken.

Overleg met de bondsraad van de NBvV.

In 2018 heeft geen overleg met de Bondsraad plaats gevonden.

Audits op de regels voor het houden van een vogelmarkt of vogelbeurs

Het beleid van de NBvV ten aanzien van het houden van vogelmarkten en vogelbeurzen is aangescherpt voor wat betreft de toetsing en handhaving.

Organisatoren die verklaren te kunnen voldoen aan de regelgeving kunnen in aanmerking komen voor een keurmerk. Indien bij de bond klachten binnen komen die aanleiding geven tot een nader onderzoek, wordt door de Commissie Dierenwelzijn een audit gehouden.

De resultaten van een dergelijke audit worden schriftelijk vastgelegd in een auditrapport.

Dit rapport bevat onder anderen aanwijzingen om te komen tot een verbetertraject.

In 2018 was de commissie in de gelegenheid dergelijke audits uit te voeren bij diverse grote vogelmarkten.

Daarnaast hebben de deelnemers aan de cursus Surveillant NBvV 57 auditrapporten geschreven van vogelmarkten en vogelbeurzen.

Interne voorlichting

Een doelstelling, die eigenlijk als belangrijkste kan worden beschouwd, is de bekendmaking aan de leden van het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van de wijze waarop wij omgaan met de gezondheid en het welzijn van onze kooi- en volièrevogels.

Hiervoor zijn een aantal trajecten uitgezet.

Voorlichting in de districten van de NBvV

Een onderdeel van het Uitvoeringsbesluit is het geven van voorlichting over het beleid van de bond ten aanzien van dierenwelzijn tijdens bijeenkomsten of vergaderingen van de districten van de NBvV.

In 2018 kon in alle districten een voorlichtingsbijeenkomst worden gehouden als start van de cursus Surveillant NBvV. Deze voorlichting werd verzorgd door de Districtvoorzitters of door de daartoe aangewezen vertegenwoordigers van deze Districtvoorzitters.

Voorlichting voor afdelingen en specialistenverenigingen

Voorlichting kon worden gegeven aan specialistenverenigingen:

In Friesland aan de Speciaalclub Europese Cultuurvogels Noord, en dan speciaal gericht op wetgeving.

In een afzonderlijke bijeenkomst is voorlichting over het werk van de commissie gegeven aan het bestuur van de Keurmeestervereniging van de NBvV.

Externe samenwerking

In navolging tot de contacten die door het hoofdbestuur van de NBvV zijn gelegd met het hoofdbestuur van Kleindier Liefhebbers Nederland, KLN, heeft ook de Commissie Dierenwelzijn -ethiek en Wetgeving overleg gevoerd met deze zusterorganisatie. In 2018 kon dit contact verder uitgebouwd worden omdat nu al blijkt dat de belangen dezelfde zijn en de toekomstige problemen rond de vogelgriep uitbraken en de huisdierenlijsten (positieflijsten) alleen maar intensiever zullen worden.

De Nederlandse Belangenvereniging van Hobbydierhouders (NBvH) zet zich in voor de samenwerking tussen diverse organisaties.

Het motto daarbij is "samen staan we sterker".

De vereniging werkt samen met ras en fokverenigingen in het Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders (platform-ksg) en de Nederlandse Werkgroep voor hobbymatig gehouden Pluimvee en Parkvogels (NWPP).. De NWPP is in 2005 ontstaan. In de werkgroep namen al deel: Aviornis international, Kleindierliefhebbers Nederland, NBvH en de COM Nederland.

Door deelname aan de NBvH wordt de mogelijkheid geboden deel te nemen aan het jaarlijks door de NBvH georganiseerd Bestuurlijk overleg hobbydierhouders en Kinderboerderijen met het Directoraat Agro, Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn van het Ministerie van LNV.

Ter voorbereiding op het jaarlijks overleg met het LNV is op 24 april 2018 te Woudenberg een NWPP vergadering gehouden.

De NBvV en de cie D-E&W waren op deze vergadering vertegenwoordigd.

Vooraf werd gesproken over de evaluatie aanpak vogelgriep, de EU regelgeving verplaatsing van pluimvee, gehouden vogels en broedeieren, nabespreking Landelijk overleg LNV oktober 2017 en het leewiekverbod.

De NWPP komt ad hoc bij elkaar op verzoek van één of meer deelnemers, minimaal 1 keer per jaar ter voorbereiding van het jaarlijks overleg met de LNV.

De organisatie loopt via het bestuur van de NBvH.

Een tweede vergadering wordt gehouden op 31 mei 2018 op het Ministerie LNV te Den Haag.

Deze bespreking vindt plaats aan de hand van het opgestelde document "Input draaiboek vogelgriep" van de NWPP.

Centraal staat op deze vergadering het omgaan met de gevolgen van de uitbraken van vogelgriep.

In de inleiding van de vergadering wordt aangegeven dat een toekomstige vernieuwing van de EU Animal Health Regulation aanstuurt op een registratieplicht. Boven 250 stuks pluimvee moeten houders zich dan laten registreren.

Een student Diergeneeskunde gaat in opdracht van het ministerie een onderzoek doen naar houders van hobbymatig gehouden pluimvee en watervogels. Sible Westendorp is hier ook bij betrokken. Er is nog geen exacte formulering van de opdracht, maar in grote lijnen is het doel om de (grotere) hobbyhouders in Nederland in beeld te krijgen, zowel in aantallen dieren als wat zij doen (wijze van houderij etc.).

Verder is aandacht gegeven aan risicogevogelte, afschermplicht, compartimentering en tentoonstellingen, markten en evenementen.

Het jaarlijks bestuurlijk overleg met het Ministerie van LNV

Het jaarlijks bestuurlijk overleg met het Ministerie van LNV had plaats op 9 oktober 2018 te Den Haag. De NBvV en de cie D-E&W waren hierbij aanwezig.

Tijdens een evaluatie van het overleg met de directeur DAD (Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn) geven de aanwezigen aan dat zij niet alleen willen spreken over excessen en achter de feiten aan willen lopen, maar vooral eerder geïnformeerd willen worden over op handen zijnde veranderingen en andere beleidsinitiatieven.

De aanwezigen zien graag meet toekomstgericht overleg.

De verenigingen doen hun best om goed georganiseerd te zijn en goede communicatie te verzorgen aan de leden.

Tijdige informatie aan de leden is essentieel om de leden het gevoel te geven dat de verenigingen gehoord worden.

Anderzijds beschikken hobbydierhouders over veel informatie die belangrijk is voor een goede invulling van regelgeving.

De directeur van het DAD geeft aan dat LNV een dialoog gaat starten over dierenwelzijn.

De hobbydierhouderij zal daar in betrokken worden.

Datzelfde geldt voor de evaluatie van de Wet Dieren.

Afgesproken wordt dat het overleg zich meer gaat richten op de voorkant van het proces.

Dit kan betekenen dat het bestuurlijk overleg vaker dan eenmaal per jaar plaatsvindt.

Tijdens de evaluatie wordt opnieuw gesproken over het probleem hobbymatig / bedrijfsmatig. Het optreden van de handhavers in verband met het lastige begrip "bedrijfsmatigheid" wordt ervaren als dreigend.

De handhavers zouden regelmatig dreigen met maatregelen.

Tot een proces-verbaal kom het kennelijk tot nu toe niet.

Dat maakt het lastig om een lijn te ontdekken in de werkwijze/ de motivering van de handhavers.

De directeur DAD geeft aan dat de NVWA gaat over de interpretatie van de regelgeving.

Om te beginnen zouden we moeten weten hoe de NVWA omgaat met het begrip bedrijfsmatigheid in relatie tot hobbydierhouders en de vSKBN.(kinderboerderijen).

Afspraak:

De NBvH verzamelt 10 casusvoorbeelden en stuurt deze naar de secretaresse van DAD.

Daarna plannen een gesprek met de NVWA.

Opm.

De cie D-E&W van de NBvV heeft de bij haar aanwezige meldingen van leden van de NBvV vertaald naar een rapport "Overdracht van surplusdieren, hobby of bedrijf? , een verzameling van cases rond het optreden van inspecteurs van de NVWA en LID op vogelmarkten, vogelbeurzen, tentoonstellingen en bij vogelhouders thuis.". rapport nr. D-E&W 2019-02). Dit rapport is samen met cases van de vSKBN via de NBvH aangeboden aan de directeur DAD van het Ministerie LNV.

Op het gebied van vogels is verder aan de orde gekomen:

De nasleep van de vogelgriep in relatie tot het tentoonstellingsverbod

Hierop geeft de coördinator diergezondheid aan dat besluitvorming over hoe om te gaan met het tentoonstellingsverbod in voorbereiding is en dat we hopelijk binnen een maand uitsluitel hebben.

Invasieve soorten.

De directie Natuur en Biodiversiteit is verantwoordelijk voor dit dossier.

Bij de soorten waarvoor op dit moment risicoanalyses worden beoordeeld door het wetenschappelijk comité van de EU zit 1 vogelsoort, namelijk de Common myna (treurmaina).

Evaluatie van de Wet dieren.

Er wordt gestart met het plan van aanpak en vervolgens kijkt LNV we hoe het op een goede manier georganiseerd kan worden.

De evaluatie zal begin 2019 van start gaan.

De hobbydier sector en de vereniging van Stads- en Kinderboerderijen Nederland geven aan dat hun inzet is een definitie die houvast biedt voor hobbydierhouders en kinderboerderijen, zodat zij weten of zij aan de eisen die daarbij horen moeten voldoen.

De Wereldtentoonstelling Zwolle januari 2019, komt in de rondvraag aan de orde.

Vogels komen uit niet-EU landen zoals Marokko, Turkije, etc.

Per begeleider mogen vijf vogels worden ingevoerd.

Dit belemmert internationale tentoonstellingen.

Landen zouden hiervan mogen afwijken.

Hoe kan dit simpeler?

Afspraak:

De voorzitter van de NBvV stuurt hierover een mail. Deze wordt doorgegeven aan de dossierhouder.

Het contact met de Hogeschool was wat minder intensief geworden, maar in januari 2018 is dit weer hersteld. In een gesprek met T.R. Huisman, Dean Animals and Business en dr.ir. M.A.W. Ruis, onderzoeker en docent dierenwelzijn kon uitvoerig worden gesproken over de stand van zaken met betrekking tot het beleid dat de NBvV voert ten aanzien van dierenwelzijn, diergezondheid en dierenethiek.

Speciale aandacht werd geschonken aan de houderijrichtlijnen zoals die door de NBvV zijn opgesteld.

Van uiteenlopende vogelfamilies zijn exemplaren beschikbaar gesteld.

Daarnaast is gesproken over het begeleiden van studenten bij het opstellen van scripties.

De Ornithologische Werkgroep in Nederland – vogelgriep en tentoonstellingen.

Namens de OWN heeft een delegatie, waaronder ook een afgevaardigde van de cie D-E&W van de NBvV een overleg gevoerd met mevr. drs. N. Berendsen, beleidsmedewerker team diergezondheid van het Ministerie van LNV.

Het gepland gezamenlijk overleg met haar collega W. Pelgrim kon niet doorgaan.

In een open en oriënterend gesprek zijn diverse onderwerpen aan de orde geweest.

Een voor veel vogelliefhebbers belangrijk aspect van hun hobby is het deelnemen met hun zelf gefokte vogels aan een keuring, gevolgd door een tijdelijke tentoonstelling.

In geval van een uitbraak van vogelgriep zijn er beperkende maatregelen van kracht die betrekking hebben op het deelnemen van risicogevogelte.

De leden van de KLN stellen hun sierpluimvee tentoon, de leden van de NBvV doen dit met diverse kwartelsoorten.

In het concept hoofdstuk maatregelen AI beleidsdraaiboek, december 2017, is in artikel 25, dat handelt over een verbod op markten met pluimvee de passage opgenomen:

Tentoonstellingen van sierpluimvee zijn onder voorwaarden wel mogelijk.

Nog niet aangegeven is welke voorwaarden dit zijn.

De KLN, NBvV, NBS en NPO hebben gezamenlijk als sectorpartijen een concept Bioveiligheidsprotocol en een daarbij behorende Eigen verklaring opgesteld.

Deze documenten konden tijdens deze vergadering aan mevr. drs. N. Berendsen worden overhandigd.

Positieflijst huis- en hobbydieren.

In december 2017 hebben we een mail ontvangen van het secretariaat adviescommissie beoordeling positieflijst.

De vraag in deze mail was vooral gericht op de mogelijkheid de bij de NBvV aanwezige inventarisatie van aantoonbaar gehouden kooi- en volièrevogels beschikbaar te stellen voor hun werkzaamheden aan het opstellen van een advies om te komen tot een positieflijst voor vogels.

Aan deze vraag om medewerking kon worden voldaan.

Omdat wij als commissie Dierenwelzijn –ethiek en wetgeving van mening waren dat er nog onvolkomenheden in de lijst voorkwamen en niet alle aantoonbaar in Nederland gehouden vogelsoorten uit de familie Psittacidae op papier stonden, kon dank zij de medewerking van de Parkieten Sociëteit Nederland de ontbrekende soorten rond alle parkieten en papegaaien worden bijgewerkt.

De publicatie “Kooi- en volièrevogels in Nederland”, voor het eerst verschenen in 2013, kon in 2018 als 5e gereviseerde uitgave beschikbaar worden gesteld aan de adviescommissie beoordeling positieflijst.

De internet consultatie voor een algemeen toetsingskader.

Begin november 2018 is door de Wetenschappelijke Adviescommissie Positieflijst (W.A.P.) een advies toetsingskader positieflijst zoogdieren uitgebracht.

Via een internet consultatie konden onder anderen houderijorganisaties reageren op dit advies.

De cie Dierenwelzijn –ethiek en wetgeving heeft namens de NBvV schriftelijk positief gereageerd op de strekking van het advies.

Om inzichtelijk te krijgen wat voor gevolgen een algemeen toetsingskader zal kunnen hebben op het beoordelen van vogelsoorten, is door ons voor interne informatie een publicatie geschreven met als titel “WAP-advies Toetsingskader Positieflijst november 2018 in relatie tot het beleid ten aanzien van dierenwelzijn en dierenethiek van de NBvV”.

In de reactie op de internet consultatie is vooral ingegaan op de relatie tussen een risicoklasse en de kennis en vaardigheid van de vogelhouder.

Het uitgangspunt van het voorliggende toetsingskader is deze te laten functioneren als de basis waarop in het volgende stadium diersoorten kunnen worden beoordeeld.

Deze beoordeling moet dan resulteren in een indeling van diersoorten in risicocategorieën.

De Minister heeft daartoe drie groepen ingesteld.

Op de huis- en hobbydieren lijst komen alleen diersoorten te staan die door een ieder te houden zijn; diersoorten met lage risico's op aantasting van het welzijn en de veiligheid van mens en dier.

Een voorbeeld kan de omschrijvingen van risicoklassen A en B zijn;

Diersoorten die niet op deze lijst voorkomen vragen over het algemeen meer kennis en kunde van de houder. Door de Minister wordt bekeken of meer specialistische houders, die kunnen voldoen aan extra voorwaarden, in aanmerking komen voor ruimere mogelijkheden om dieren te houden.

Dit kan bijvoorbeeld door een kwaliteitssysteem.

Een voorbeeld kan de omschrijving van risicoklassen C en D zijn.

Voor diersoorten waarbij het houden gepaard gaat met hoge risico's wil de Minister het houden zoveel mogelijk beperken tot bijvoorbeeld dierentuinen en gespecialiseerde opvangcentra.

Opgemerkt moet worden bij punt 3 dat de laatste jaren de kennis en vaardigheden van een toenemende groep vogelliefhebbers die hobbymatig bezig zijn met “captive breeding and conservation” niet onder doet voor de kennis en vaardigheden van vogelliefhebbers die werkzaam zijn in dierentuinen en gespecialiseerde opvangcentra. Voor diverse Nederlandse fokprogramma's vindt al een uitwisseling plaats van ouderdieren en hun nakomelingen.

De specialistische houder

In deel 1-2 van het advies toetsingskader positieflijst zoogdieren wordt onder de titel “Toelichting en wetenschappelijke onderbouwing” het ontstaan van problemen rond de screening van risicofactoren genoemd.

Het ontstaan van problemen blijkt mede afhankelijk van de mogelijkheden die voorhanden zijn en de moeite die het kost om in Nederland de voor een diersoort meest geschikte omstandigheden te creëren.

Daarnaast zouden problemen ook ontstaan door de kennis en vaardigheden waarover de houder moet beschikken.

De houderijorganisaties Kleindierliefhebbers Nederland KLN, De Nederlandse Bond van Sierduivenliefhebbersverenigingen NBS, De Nederlandse Postduivenhouders Organisatie NPO, en de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers NBvV, herkennen zich niet in de definiëring van die veronderstelde problemen.

Reeds jarenlang werken deze houderijorganisaties aan een continue kennisoverdracht naar haar leden.

Niet alleen de basiskennis en vaardigheden die nodig zijn voor het huisvesten, houden en verzorgen, maar ook het fokken met de dieren.

Zaken rond dierenwelzijn, dierengezondheid en diverse facetten die raken aan dierenethiek zijn niet alleen opgenomen in het beleid van deze houderijorganisaties, maar worden geïmplementeerd in alle geledingen van de organisaties.

In de Beleidsbrief Dierenwelzijn van 4 oktober 2018 benoemt de Minister de mogelijkheid dat meer specialistische houders, die kunnen voldoen aan extra voorwaarden, in aanmerking kunnen komen voor ruimere mogelijkheden om dieren te houden.

Dit kan door middel van een kwaliteitssysteem.

Het streven om te komen tot een gezamenlijk (gecertificeerd) opleidingstraject.

De houderijorganisaties KLN, NBS, NPO en NBvV willen hun leden graag opleiden naar dat gewenste niveau.

Zij onderschrijven het streven om te komen tot een kwaliteitssysteem.

In het najaar van 2018 zijn reeds oriënterende gesprekken gevoerd.

Een eerste start is gemaakt met het inventariseren van aanwezig lesmateriaal.

Om te komen tot een aanvulling op de basiskennis van de gehouden diersoorten is voorgesteld modules te ontwikkelen voor diersoorten die bij een beoordeling op basis van het toetsingskader vallen in de risicoklasse C,D en/of zelfs E.

De besprekingen worden in maart 2019 hervat.

De plaats van bijeenkomst is Barneveld.

Om tot een kwalitatief goed opleidingstraject te komen welke kan voldoen aan de door de overheid te stellen eisen, zal samenwerking worden gezocht met een erkend opleidingsinstituut in Barneveld.

Invasieve exoten.

Eind april 2018 worden we als commissie Dierenwelzijn –ethiek en wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers benaderd door een beleidsmedewerker van de brancheorganisatie voor ondernemende huisdierspecialisten Dibevo, lid van het Scientific Forum on Invasive Aliens Species van de EU, met het aanbod inhoudelijk commentaar te leveren op de reeds gemaakte risicobeoordeling voor de *Acridotheres tristis*, de Treurmaina of Herdermaina. (*Acridotheres* is “sprinkhaneneter”).

Voorwaarde is dat inhoudelijk commentaar wetenschappelijk onderbouwd moet zijn met daarbij de secundaire voorwaarde dat dit in de Engelse taal moet worden geschreven.

De Treurmaina is een tropische spreekuizensoort, die in Nederland aantoonbaar als volièrevogel hobbymatig werd gehouden en gefokt. Voor deze vogelsoort is een NBvV houderijrichtlijn geschreven.

De fokkers zijn lid van de Speciaalclub Insecten- en vruchtenetende vogels, aangesloten bij de NBvV.

Leden van de Speciaalclub hebben op verzoek van de c/a D-E&W, een reactie geschreven op de risicobeoordeling van de Treurmaina.

Deze reactie is ingediend door de NBvV, maar voldeed opeens niet aan de voorwaarden, omdat verwijzing naar wetenschappelijke literatuur/vastgelegde waarnemingen, het ingeleverd document niet ondersteunen.

Daarnaast was het inhoudelijke commentaar niet in het Engels geschreven.

Omdat de deadline bijna is verstreken en wij niet in staat zijn als hobbyisten de gevraagde wetenschappelijke literatuur aan te leveren, en de vertaling in het Engels daardoor minder zinvol lijkt, werd besloten het inhoudelijk commentaar niet verder uit te werken en voor eigen gebruik op te slaan.

Actueel en naar de toekomst toe mogelijk een ingrijpende bedreiging voor het hobbymatig houden van een aantal (en) kooi- en volièrevogels, is de Nederlandse Wet natuurbescherming in samenhang met de Europese verordening 1142/2014. Deze verordening betreft de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten. Eigenlijk komt die verordening er op neer dat men b.v. alle invasieve uitheemse vogels die zich in Nederland bevinden of gaan bevinden wil uitroeien.

Uitheemse soorten.

In de avicultuur wordt niet vaak het woord “uitheems” gebruikt, maar wel het begrip “tropische vogels”.

Hieronder verstaan we dan ook alle tropische zangvogels, papegaaien, lori's, kakatoes, parkieten, tropische duiven en grondvogels. Daarnaast zijn er nog veel park- en watervogels die uitheems zijn. Ook in privécollecties, vogelparken en dierentuinen verblijven veel uitheemse vogelsoorten.

Uitheemse vogels zijn vogelsoorten die niet natuurlijk in het wild leven op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie en als zodanig dan ook niet vallen onder de reikwijdte van de Vogelrichtlijn. (EU Richtlijn 2009/147/EG)

Exoten.

Een exoot is o.a. een vogelsoort dat van nature niet in Nederland voorkomt.

Hieronder verstaan we dus alle vogelsoorten die niet vallen onder artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Invasieve exoten.

Het woord invasief is afgeleid van het woord invasie. Eigenlijk dus een plotselinge inval van een grote stroom aan landdieren¹, waterdieren of micro organismen die niet in onze omgeving thuis horen. In de praktijk blijkt soms dat bijvoorbeeld uitheemse vogelsoorten zich permanent in het wild vestigen in een regio van Nederland.

De wetgever spreekt over invasieve exoten.

Met invasieve exoten worden uitheemse soorten aangeduid die Nederland niet op eigen kracht kunnen bereiken, maar door menselijk handelen (transport, infrastructuur, ontsnappen uit b.v. dierentuinen of volières), al dan niet opzettelijk, hier in de vrije natuur terecht zijn gekomen of dat in de nabije toekomst dreigen te doen. Vaak worden ze bij binnenkomst nog gedurende een lange tijd door mensen verzorgd.

Daar komt nog bij dat alleen van invasieve soorten wordt gesproken als er aantoonbaar sprake is van schadelijke invloeden op de natuur, de volksgezondheid, de economie en de veiligheid.

Soorten die Nederland op eigen kracht bereiken vanuit hun natuurlijke verspreidingsgebied, bijvoorbeeld door klimaatverandering, of via bestaande trekroutes, worden niet als invasieve exoten beschouwd.

Invasieve uitheemse vogelsoorten leiden in de meeste gevallen niet tot grote problemen; slechts een beperkt aantal vertoont bij vestiging een schadelijke en risicovol gedrag en bedreigt de (beschermde) inheemse flora en fauna of ontwikkelt zich tot plaag.

Rapport “Invasieve Exoten behorende tot de groep kooi- en volièrevogels”.

Het is naar de toekomst toe niet uitgesloten dat we opnieuw op een risicobeoordeling van een vogelsoort mogen reageren. Naar mening van de cie D-E &W is het wenselijk te kunnen beschikken over meer informatie rond het begrip “invasieve exoten” en de opgedane leermomenten op schrift te stellen.

Daartoe is het rapport “Invasieve Exoten behorende tot de groep kooi- en volièrevogel” geschreven.

In dit rapport worden o.a. de volgende onderwerpen besproken:

De Europee Unielijst, de regelgeving voor een Risicobeoordeling, het begrip Burgerwetenschap en het Nederlandse exotenbeleid.

¹ Onder landdieren verstaan we vogels, landzoogdieren, bijen en hommels, Verordening (EU) 2016/429

Kennis en informatieoverdracht

Het beleid van de NBvV ten aanzien van de gezondheid en het welzijn van vogels is er mede op gericht dat haar leden de richtlijnen met betrekking tot dierenwelzijn naleven.

Dit vraagt van de leden voldoende kennis van de vogelsoort(en) welke hij/zij houden.

De bond stelt zich ten doel deze kennis te verhogen door middel van het op vrijwillige basis aanbieden van een cursustraject.

Het realiseren hiervan is opgedragen aan de Commissie Dierenwelzijn –ethiek en wetgeving van de NBvV.

Houderijrichtlijnen

In 2018 hebben we een start gemaakt met het clusteren van vogelsoorten.

Het doel daarvan is alle aantoonbaar in Nederland gehouden kooi- en volièrevogels te clusteren in groepen. Dus door soort bij soort te plaatsen.

In de rapportage van “Kooi- en volièrevogels in Nederland”, zijn de vogels ondergebracht in orden, families en geslachten.

In de gekozen clusters onderscheiden we: 1. Inheemse vogelsoorten – zaadeters, 2.

Inheemse vogelsoorten –vruchten en insecteneters, 3. Uitheemse vogelsoorten –zaadeters,

4. Uitheemse vogelsoorten vruchten en insecteneters, 5. Lori's, 6. Kaketoets en papegaaien,

7. Parkieten, 8. Duiven, 9. Grondvogels.

De soorten waarvoor nu houderijrichtlijnen zijn geschreven zullen gerangschikt worden in de genoemde clusters. Dit zijn dan meer dan 4000 A4 tjes !!.

We zullen er naar streven de clusters in overzichtelijke delen te plaatsen op de website van de bond.

Hiermee komen we ook tegemoet aan de wettelijke verplichting die bedrijfsmatige handelaren in vogels hebben om bij verkoop informatie te verstrekken van de verkochte vogel. Ook de leden van de NBvV, die dus hobbymatig surplus dieren overdragen, kunnen dan verwijzen naar de tekst van de van toepassing zijnde houderijrichtlijn.

Nu al blijkt ook dat de tekst van een houderijrichtlijn van de NBvV de enige beschikbare informatie is die terug gevonden kan worden omtrent het houden en verzorgen van een kooi- en volièrevogel. Geschreven vanuit de samenwerking tussen de leden van de NBvV en de cie D-E &W NBvV vormt zo'n houderrichtlijn geen wetenschappelijk document, maar zeker wel een burgerwetenschappelijk document.

We blijven als commissie ons daarom inzetten zoveel mogelijke vragenlijsten te ontvangen van de leden en zullen de deelname aan dit project blijven promoten. Juist de antwoorden uit die vragenlijsten leveren een belangrijke bijdrage aan de te schrijven houderijrichtlijnen. Er zijn nu voor ruim 500 vogelsoorten houderijrichtlijnen opgesteld.

Bijzondere medewerking in de vorm van ingevulde vragenlijsten werd in 2018 opnieuw verkregen door de speciaalclub voor Insecten en Vruchtenetende vogels en de speciaalclub voor Afrikaanse Prachtvinken ScAP.

Het ornithologisch onderzoek naar de diversiteit aan kooi- en volièrevogels die bij vogelhouders in Nederland worden gehouden.

Het in 2013 opgestart onderzoek is tot het voorjaar van 2018 voortgezet.

In de loop van het verslagjaar konden nog diverse aanpassingen aangebracht worden in de wetenschappelijke naamgeving en een aanvulling plaats vinden met nog niet eerder opgenomen vogelsoorten..

Vanuit diverse speciaalclubs van de NBvV komen meldingen van nieuwe vogelsoorten.

Ook werden door de bond in 2018 oorkonden uitgereikt voor “eerste Eigen Kweek” waar nieuwe vogelsoorten bij zitten.

Een belangrijke aanvulling op de groep papegaaien en parkieten werd verkregen vanuit de Algemene Bond van houders van Parkieten en Papegaaien, de Parkieten Societeit.

Fokverslagen

Om aan te tonen dat vogelsoorten daadwerkelijk in Nederland worden gehouden en gefokt, is een tweede publicatie verschenen waarin de bronvermeldingen van fokverslagen zijn opgenomen.

Deze bronvermeldingen zoeken we terug in vooral tijdschriften.

Vanaf 2014 krijgen we daarbij veel medewerking van de Speciaalclub van Insecten- en Vruchtenetende Vogels. We konden beschikken over een groot aantal jaargangen van hun orgaan "Vogelexpresse".

Als commissie ontvangen we nu hun blad en blijven zo periodiek op de hoogte.

Ook levert de Speciaalclub Afrikaanse Prachtvinken veel bijdragen aan dit project en ook van hen ontvangt de commissie hun clubblad als informatiebron.

Een eerste publicatie van *"Inventarisatie Fokverslagen van Kooi- en Volièrevogels"* vond plaats in mei 2014. We voorzien een nieuwe uitgave in de loop van 2019 en sluiten dan dit project. We gaan ons daarna beperken tot het actueel houden via de binnenkomende publicaties.

Cursus "Surveillant NBvV".

De cursus Surveillant NBvV ging in mei 2018 van start met een theoretisch gedeelte.

Het theoretische gedeelte dat binnen de cursus Surveillant aan de orde is gekomen, heeft vooral de aandacht gelegd op de wijze waarop we toezien op de gevolgen van de reglementen en regelingen die gericht zijn op het welzijn van onze vogelsoorten tijdens tijdelijke tentoonstellingen, vogelbeurzen en vogelmarkten.

Daarnaast is aandacht besteed aan de algemene richtlijnen die we kunnen stellen aan de gezondheid van vogels.

Mede op verzoek van o.a. GGD IJssellanden te Deventer is als aanvulling op module 2 b een monografie geschreven over wat we populair de papegaaienziekte noemen.

Het praktijkgedeelte bestaat uit het daadwerkelijk uitvoeren van een audit op een tijdelijke tentoonstelling of een vogelbeurs/-markt.

Hiervoor zijn formulieren ontwikkeld en is in een afzonderlijke module 3 beschreven hoe een audit uitgevoerd moet worden.

Bij de start van de cursus waren door 212 afdelingen 632 leden van die afdelingen voorgedragen om deel te nemen aan de cursus Surveillant.

Aan het eind van het eerste cursusjaar hebben 321 deelnemers aan de cursus, lid van 154 afdelingen met goed gevolg praktijkmodule 3 afgesloten.

In 2019 wordt de cursus vervolgd, waarbij het accent zal liggen op de regelgeving van de NBvV, de Nederlandse wetgeving en de Europese Verordeningen in relatie tot het houden van vogels.

Zoönose Aviaire Chlamydirose

In het voorjaar van 2018 komen vanuit verschillende bronnen meldingen binnen bij de Commissie Dierenwelzijn-ethiek en Wetgeving NBvV als zou er weer een toename zijn van wat populair de “Papegaaizenziekte” wordt genoemd.

Een belangrijke bron is die vanuit de Marktcommissie van de vogelmarkt, die tweemaal per jaar, in Zwolle wordt gehouden.

Deze Marktcommissie wordt regelmatig geïnformeerd door o.a. medewerkers van de GGD IJsselland.

Gelet op mogelijke ernstige gevolgen voor zowel mens als dier bij het in aanraking komen met de besmettelijke “Papegaaizenziekte” wordt de Commissie Dierenwelzijn-ethiek en Wetgeving NBvV gevraagd via een monografie, als aanvulling op de module “Gezondheid van Vogels”, aandacht te besteden aan besmettelijke vogelziekten, hun preventie en de bestrijding er van.

Iedere vogelhouder, vogelfokker, vogelhandelaar, maar ook de bezoeker aan een vogeltentoonstelling, vogelbeurs of vogelmarkt, kan in aanraking komen met vogelziekten. Zeker als deze besmettelijk zijn.

Deze vogelziekten hoeven niet direct uiterlijk aan de vogel zichtbaar te zijn, maar enkele dagen na bijvoorbeeld het bezoeken van een evenement waar vogels bij betrokken zijn, kan men wel plotseling ziek worden.

In de monografie wordt breedvoerig ingegaan op de preventie- en bestrijdingsmaatregelen. De publicatie is tijdens de cursus Surveillant NBvV verspreid onder alle actieve deelnemers.

b. Wet- en regelgeving

Inventarisatie wetgeving

Eén van de doelstellingen van de commissie is het inventariseren van de wet- en regelgeving met betrekking tot het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Aanvullingswet natuur bij de Omgevingswet

In 2021 zullen de bepalingen rond het houden van dieren zoals die nu voorkomen in de Wet natuurbescherming via een afzonderlijk aanvullingswet natuur deel gaan uitmaken van de Omgevingswet. De NBvV is in een vroeg stadium betrokken geweest bij de consultatieronde en heeft commentaar en voorstellen ingediend rond onder anderen het begrip “flora en faunactiviteiten”. Het doel was te voorkomen dat iedereen die vogels houdt of er mee fokt een omgevingsvergunning moet aanvragen. We zijn, vermoedelijk, in die opzet geslaagd.

Hobbymatig of Bedrijfsmatig handelen met gezelschapsdieren

Een onderdeel van het hobbymatig en duurzaam houden van vogels is het fokken van nakomelingen.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers heeft hiertoe een reglement opgesteld met als titel “Reglement van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het hobbymatig fokken met kooi- en volièrevogels”.

Dit reglement vormt een onderdeel van het beleid dat gevoerd wordt ten aanzien van dierenwelzijn, diergezondheid en dierenethiek.

Daarnaast conformeert de fokker zich aan de wettelijke bepalingen rond het fokken van gezelschapsdieren, zoals die zijn vastgelegd in de AMvB bij de Wet dieren met als titel : Besluit van 17 juni 2014, houdende wijziging van het Besluit houders van dieren in verband het stellen van regels met betrekking tot fokken en bedrijfsmatige activiteiten met gezelschapsdieren.

Het fokbeleid van de NBvV heeft als uitgangspunt dat voorafgaande aan het broedseizoen de fokker op basis van een fokprogramma zijn ouderdieren bepaalt voor het fokken van nakomelingen.

Het gevolg kan zijn dat er dan surplusdieren in het fokbestand gaan ontstaan die niet passen in het gekozen fokprogramma.

Het vanaf 17 juni 2014 gewijzigde Besluit houders van dieren geeft in hoofdstuk 3, paragraaf 2, Het bedrijfsmatig verkopen, afleveren, houden ten behoeve van opvang of fokken met gezelschapsdieren, een aantal verboden aan.

Zo wordt in deze paragraaf het fokken van gezelschapsdieren verboden in artikel 3.6, lid 1. als niet wordt voldaan aan deze paragraaf. Een paragraaf die handelt over bedrijfsmatig handelen.

Voor de fokker die niet bedrijfsmatig, dus hobbymatig handelt bij het fokken van gezelschapsdieren zijn geen verbodsbepalingen in deze paragraaf opgenomen.

Dit zou wat kort door de bocht gaan, dus heeft de wetgever in artikel 3.6, lid 2 bepaald dat je aannemelijk moet maken dat er bij de uitoefening van de hobby geen sprake is van bedrijfsmatig handelen.

In de Nota van toelichting bij het Besluit houders van dieren zijn indicatoren aangegeven die gebruikt zouden kunnen worden bij dit aannemelijk maken.

Een Nota van Toelichting heeft evenwel geen wetkracht.

In de praktijk zien we dat handhavers van het Besluit houders van dieren deze indicatoren wel gebruiken om tijdens bijvoorbeeld vogelmarkten hobbymatige houders van vogels aan te merken als handelaren en hen vaak nogal intimiderend verwijten zich schuldig te maken aan bedrijfsmatige activiteiten.

Tijdens dergelijk optredens wordt de vogelliefhebber niet gewezen op zijn wettelijk recht aannemelijk te maken dat hij hobbymatig en zeker niet bedrijfsmatig zijn surplusdieren ter overdacht of verkoop aan andere fokkers aanbiedt.

Omdat dergelijke handelwijzen van inspecteurs steeds omvangrijker worden, komen op het Bondsbureau van de NBvV steeds meer en meer vragen binnen van verontruste vogelliefhebbers die al dan niet via een schijnbaar officiële schriftelijke waarschuwing of een bevindingenbrief aangemerkt worden als bedrijfsmatige handelaren omdat zij hooguit enkele keren per jaar een dagdeel met hun surplusdieren op een vogelmarkt staan.

Als wij leden van de Commissie Dierenwelzijn –ethiek en wetgeving NBvV audits uitvoeren op grote vogelmarkten en in gesprek komen met inspecteurs van bijvoorbeeld de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming dan wordt geadviseerd om maar een rechtszaak aan te spannen.

Zolang er geen proces verbaal wordt opgemaakt is het beleid van de NBvV niet gericht op het voeren van rechtszaken.

Zij is van mening dat zowel de handhaver als de vogelliefhebber zich aan de tekst van de wet moet houden.

Om de leden van de NBvV behulpzaam te zijn in hun verweer tegen de onrechtmatige beschuldiging van het overtreden van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 2 van het op 17 juni 2014 gewijzigde Besluit houders van dieren, is een artikel geplaatst op de website van de NBvV.

Aviaire Influenza, vogelgriep.

Gedurende de periode van 9 november 2016 tot 19 april 2017, zijn wij als vogelliefhebbers van nabij betrokken geweest bij de gevolgen van diverse uitbraken van vogelgriep in verschillende plaatsen en regio's in Nederland.

Uiterekend dus in de periode waarin bijna iedere vogelvereniging haar jaarlijkse tijdelijke tentoonstelling houdt.

Ook de Nederlandse Kampioenschappen voor kooi- en volièrevogels en de C.O.M. Wereldshow worden traditioneel in deze periode gehouden.

Tengevolge van de door de overheid getroffen maatregelen, vooral het verbod om gevogelte te vervoeren binnen een besmet verklaard gebied, hebben veel vogelliefhebbers hun vogels niet naar de tijdelijke tentoonstellingszaal kunnen vervoeren.

Een aantal tentoonstellingen moesten worden afgelast.

Dit heeft voor de organisatoren van diverse tentoonstellingen negatieve financiële gevolgen gehad, die niet gedekt worden door verzekeringen of noodfondsen.

Tijdens het C.O.M. congres, dat gehouden is op de Wereldshow in Almeria Spanje in januari 2017, is door de Président Général van de Confédération Ornithologique Mondiale, dhr C.F Ramõa, het probleem aangekaart dat ontstaat door de aanwezigheid van het Avian Influenza virus en de gevolgen voor de huidige en toekomstige activiteiten van de C.O.M.

In april 2017 is bij alle bij de C.O.M. aangesloten landen de vraag neergelegd een inventarisatie op schrift te stellen over het verloop van de periode waarin de uitbraken van vogelgriep hebben plaats gevonden en welke maatregelen zijn getroffen.

Aangezien de voorzitter van C.O.M. Nederland taakstellend belast is met alle zaken rond dierenwelzijn en wetgeving, heeft deze de opdracht gekregen een rapport op te stellen waarin de door C.O.M. mondiale voorgelegde vraagstellingen beantwoord worden.

Het uiteindelijke doel is een internationaal project te realiseren onder de naam "analyse van de aanwezigheid en de verspreiding van AI virussen in vogelsoorten die behoren tot de Orden Passeriformes, Psittaciformes en Colombiformes.

Omdat een nabeschuiving over de vijf en halve maand van vogelgriep ook kennis verbredend kan zijn voor de Nederlandse vogelliefhebbers, is dit rapport uitgebracht in de Nederlandse taal.

De versie in de Engelse taal is de Nederlandse bijdrage aan het internationaal onderzoek van de Confédération Ornithologique Mondiale.

Vervolgtraject

Omdat meerdere houderijorganisaties ingrijpende nadelige gevolgen ondervinden van de regelingen die door de overheid worden uitgevaardigd, vooral wat betreft het verbod op het houden van tentoonstellingen, is het ingeslagen traject, gericht op meer onderling samenwerken, in een stroomversnelling gekomen.

De Ornithologische Werkgroep Nederland OWN

In september 2017 zijn vertegenwoordigers van de KLN, NBS, NBvV en COM Nederland bijeen geweest om in eerste instantie de problemen rond de tentoonstellingen bij de uitbraak van vogelgriep met elkaar te bespreken.

De aanwezige vertegenwoordigers van de genoemde houderijorganisaties gaan in de toekomst verder als de Ornithologische Werkgroep Nederland.

Hieraan wordt ook de NPO nog toegevoegd.

De leden van de Commissie Dierenwelzijn-ethiek en wetgeving nemen deel aan deze werkgroep.

Zowel de KLN als de NBvV hanteren preventieve protocollen voor het deelnemen van risicogevogelte aan de tentoonstellingen.

Besloten wordt de huidige situatie in beeld te brengen. Dit vindt plaats door het uitbrengen van het rapport "Keuringen en tentoonstellen van vogels in relatie tot een uitbraak van vogelgriep".

Bioveiligheidsprotocol

De wens is te komen tot een uniforme protocol voor alle houderijorganisaties binnen de OWN.

Een "Concept Bioveiligheidsprotocol voor het nemen van preventieve maatregelen ten behoeve van het deelnemen aan keuringen en tijdelijke tentoonstellingen van hobbymatig gehouden risicogevogelte tijdens een uitbraak van vogelgriep" is geschreven, aangevuld met een "Eigen Verklaring" die door de inzender moet worden overhandigd bij het inkooien van risicogevogelte.

Beide documenten zijn tijdens een gesprek op het ministerie van LNV, gevoerd in februari 2018, overhandigd aan een beleidsmedewerker Diergezondheid, Directoraat generaal Agro, Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn.

Concept hoofdstuk maatregelen AI beleidsdraaiboek, december 2017

In november 2017 zijn de houderijorganisaties, die betrokken zijn bij de gevolgen van vogelgriep uitbraken in Nederland, in de gelegenheid gesteld voorstellen in te dienen op het Beleidsdraaiboek dierziekten, dat zal worden gereviseerd.

Zowel de KLN als de NBvV hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

In het concept hoofdstuk maatregelen AI beleidsdraaiboek, december 2017, is in artikel 2.5, dat handelt over een verbod op markten met pluimvee, de passage opgenomen:

Tentoonstellingen van sierpluimvee zijn onder voorwaarden wel mogelijk.

Nog niet is aangegeven welke voorwaarden dit zijn.

De door de OWN opgestelde documenten "Bioveiligheidsprotocol....." en de "Eigen Verklaring", worden aangedragen als zijde de voorwaarden

c. Themacommissie Dierenethiek

In diverse publicaties² wordt melding gemaakt van het verschijnsel dat kunstmatige inseminatie plaats vindt bij de bevruchting van kooi- en volièrevogels.

Argumenten die worden aangedragen zijn onder andere het teruglopen van het natuurlijk reproductievermogen van de veelal gedomesticeerde kooi- en volièrevogels.

Doordat fokkers zich vooral focussen op de fysieke kenmerken van de vogels zoals formaat, grootte, gewicht en lengte van de bevedering, waarvoor standardeisen zijn geschreven, wordt bij het samenstellen van de fokparen de vruchtbaarheid van de vogels volkomen uit het oog verloren.

Kleine aantallen eieren, vaak onbevruucht, per broedronde worden geaccepteerd en gecompenseerd door meerdere (te vele) broedronden.

De terugloop van het natuurlijk reproductievermogen wordt soms al meerdere jaren ondervangen door het toepassen van kunstmatige inseminatie.

Niet alleen bij kippen, kwartels en fazanten die voor consumptie doeleinden worden gefokt, maar ook postduiven worden geïnsemineerd.

Er gaan geruchten dat in Italië dit plaats vindt bij de grotere Frisé kanarierassen.

Kunstmatige inseminatie is ook al succesvol gebleken bij het in stand houden van stootvogels, bij zeldzame papegaaiesoorten en andere “kromsnavelen” en zelfs bij bijenvolken.

Bij de Commissie Dierenwelzijn– ethiek en Wetgeving NBvV is de vraag neergelegd: “hoe moeten we hier mee omgaan?”.

Eigenlijk is dit een ethisch dilemma

Het antwoord op de vraag zal niet eensluidend kunnen zijn.

Om te komen tot een zienswijze vanuit de Themacommissie Dierenethiek van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is een inventarisatie gemaakt van de regelgeving op het gebied van dierenwelzijn en diergezondheid van de NBvV .

Daarnaast is onderzocht wat binnen de Nederlandse wetgeving over dit onderwerp in relatie met gezelschapsdieren (o.a. vogels) is vastgelegd.

Via een kortlopende enquête is de visie van een aantal leden van de NBvV gevraagd over dit thema.

Samenvattende zienswijze:

De Themacommissie Dierenethiek van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers vat haar zienswijze op het dierenethische dilemma dat is geformuleerd als

Hoe moeten we omgaan met de toepassing van kunstmatige inseminatie bij kooi- en volièrevogels?

als volgt samen:

- a. Het toepassen van voortplantingstechnieken, zoals kunstmatige inseminatie, is moreel aanvaardbaar, als dit gedaan wordt door professionals en gericht is op de instandhouding van in het wild bedreigde vogelsoorten,
- b. Het gebruik van voortplantingstechnieken, anders dan het natuurlijk gedrag van de hobbymatig en duurzaam gehouden en gefokte vogelsoorten door amateurs, is moreel onaanvaardbaar.

² o.a. Maandblad Onze Vogels, juni 2018, blz. 4 e.v., uitg. NBvV
of Maandblad Italia Ornithologica, aug/sept. 2015, blz. 27 e.v., uitg. FOI

VISIE

In dit hoofdstuk inventariseren we de activiteiten die door de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving NBvV in het komende jaar 2019 moeten worden ontplooid.

Kennis- en informatie overdracht.

De bestaande communicatiekanalen zullen ook in 2019 worden gebruikt om de leden van de bond te informeren over recente ontwikkelingen rond dierenwelzijn, dierenethiek en wetgeving.

In 2019 zal gestart worden met het tweede opleidingsjaar van de cursus “Surveillant NBvV”. Zowel de modules voor dit tweede lesjaar als de module voor het praktijkgedeelte zullen in 2019 voor de deelnemers digitaal beschikbaar komen.

Module Wetgeving.

Een onderdeel van de opleiding tot Surveillant NBvV, wordt gevormd door de module Nederlandse wetgeving.

Met het van kracht worden van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 is de bestaande module volledig herschreven.

Dit moet in 2019 overgedaan worden omdat per 1 januari 2019 de Wet natuurbescherming overgaat naar de Omgevingswet.

De “oude” Wet natuurbescherming gaat dan verder onder de naam Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

Invasieve uitheemse vogelsoorten.

In de Wet natuurbescherming zijn diverse artikelen opgenomen die betrekking hebben op invasieve vogelsoorten.

Een inventarisatie van Nederlandse wetgeving en Europese regelgeving zal in een rapport worden opgenomen en in 2019 beschikbaar komen.

Via het Ministerie van LNV wordt de NBvV in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan de diverse consultaties rond dit onderwerp.

Biodiversiteit.

Onder de titel “Bedreigd, Beschermd en Behouden, Captive breeding and conservation with cage- and aviary birds” zal in 2019 een rapport worden geschreven.

Bij het inventariseren van aantoonbaar gehouden vogelsoorten in Nederland kon worden vastgesteld dat vele uitheemse vogelsoorten, die internationaal worden aangemerkt als “Bedreigd” in hun voortbestaan, in de volières van de Nederlandse vogelliefhebbers voorkomen. Er wordt succesvol mee gefokt. Soms zijn een aantal soorten zo algemeen in Nederland, dat men zich nauwelijks meer realiseert dat ze bedreigd zijn.

Dierenethiek.

In 2016 werd gestart met een voorbereidingscommissie die zich bezig hield met het inventariseren van de voorwaarden waaraan zowel de commissie als de commissieleden moeten voldoen om te komen tot een commissie Dierenethiek.

In 2017 heeft dit traject een vervolg gekregen teneinde te komen tot een themacommissie welke werd ondergebracht bij de commissie Dierenwelzijn-ethiek en Wetgeving NBvV.

In het voorjaar van 2018 kon dit traject afgerond worden

Een ethische dilemma dat in 2019 zal worden opgepakt is de morele vraag: hoe moeten we omgaan met het doden van dieren, in ons geval dus vogels?

Publicaties van de cie. Dierenwelzijn –ethiek & Wetgeving NBvV, verschenen in 2018.

2018 DW&E 01	Het houden van toezicht op een tentoonstelling, vogelmarkt of vogelbeurs. Module 1, versie 2018, de Surveillant van de NBvV.
2018 DW&E 02a	Het houden van toezicht op een tentoonstelling, vogelmarkt of vogelbeurs. Module 2a, Veterinaire controle.
2018 DW&E 02b	Het houden van toezicht op een tentoonstelling, vogelmarkt of vogelbeurs. Module 2b, Gezondheid van vogels.
2018 DW&E 03	Het houden van toezicht op een tentoonstelling, vogelmarkt of vogelbeurs. Module 3, Het uitvoeren van een audit.
2018 DW&E 04	Jaarverslag 2017 van de cie Dierenwelzijn, Dierenethiek en Wetgeving NBvV .
2018 DE&W 05	Zoönose Aviaire Chlamydirose. Subtitel: Een burgerwetenschappelijke monografie rond de preventie en bestrijding van de papegaaizenziekte.
2018 DE&W 06	Bioveiligheidsmaatregelen voor aangewezen zoönosen bij vogels, Preventie en bestrijding van zoönosen bij kooi- en volièrevogels.
2018 DE&W 07	Bedreigd, beschermd en behouden. Subtitel: Captive breeding and conservation with cage- and aviary birds. Een onderzoek naar de biodiversiteit binnen de, aantoonbaar gehouden, beschermde, bedreigde en behouden kooi- en volièrevogels in Nederland. (in concept 2018).
2018 DE&W 08	Kunstmatige inseminatie bij kooi- en volièrevogels. Subtitel: een zienswijze van de Themacommissie dierenethiek NBvV.
2018 DE&W 09	Hybriden, transmutatie genetische manipulatie. Een zienswijze van de Themacommissie Dierenethiek NBvV ten aanzien van een ethisch dilemma rond het fokken met kooi- en volièrevogels (concept 2018)
2018 DE&W 10	Invasieve Exoten behorende tot de groep kooi- en volièrevogels. (gereviseerd in februari 2019)
2018 DE&W 11	WAP-advies toetsingskader positieflijst november 2018, in relatie tot het beleid ten aanzien van dierenwelzijn en dierenethiek van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.

Deze publicaties zijn digitaal en te bestellen via hkvadwal@planet.nl onder vermelding van het rapportnummer.